

Gewasbescherming door akkerranden

‘Als de eerste luisjes direct worden opgevreten heb je al een flinke winst’

Om nuttige insecten een handje te helpen bestuderen onderzoekers al jaren nauwkeurig de relatie tussen een plaaginsect en zijn belager, en de rol van de planten daarin. Maar het kan ook anders, sneller. En met resultaten waarmee de praktijk wat kan.

Natuur kan helpen plagen te onderdrukken. Dat principe is al eeuwenoud. Van de 17.500 insectensoorten in Nederland vormen zo'n honderd een plaag. De rest vreet elkaar dus op. Ook onderzoekers weten dat en bekijken al jarenlang welke plant helpt bij het overleven van een insect dat plaaginsecten onderdrukt. 'Ze bekijken elke plaag afzonderlijk met zijn bijbehorende verdelgers. Dat is nuttig, maar op die manier ben je tientallen jaren bezig voordat je alle plaaginsecten en roofinsecten hebt behandeld', legt Frans van Alebeek, onderzoeker bij Wageningen UR.

>> Miljoen beestjes

Zijn onderzoek is dan ook radicaal anders. Hij beoordeelt de belangrijkste plaaginsecten met hun belagers in samenhang met een bedrijfs-systeem. Dit gebeurt op het proefbedrijf OBS in Nagele waar twee bedrijfssystemen van ieder 12 hectare naast elkaar liggen, een met 20% van de oppervlakte akkerranden en een zonder natuur. De onderzoekers tellen hoeveel nuttige beestjes er op de akkers rondlopen. Van Alebeek grinnikend: 'We tellen ons te pletter. We vinden zo'n zes miljoen beestjes per hectare, 300 spinnen en 150 loopkevers per vierkante meter gedurende het groeiseizoen.'

Drie jaar tellen laat zien dat de akkerranden nodig zijn om de nuttige beestjes te laten overleven in de winter. In de winter zitten namelijk de meeste spinnen en loopkevers in de akkerranden. In het groeiseizoen

leidt dat zoveel minder luis dat tarwe en aardappel er geen schade meer van ondervinden. Een extra proef in het veld laat zelfs zien dat de nuttige beesten in één week 66% van de luizen in zomertarwe kunnen opruimen. Nadeel van de akkerranden is er ook: slakken veroorzaken schade in de spruitkool. 'Maar daar vinden we nog wel een oplossing voor', verzekert de onderzoeker.

>> Sprong vooruit

De resultaten tot nu toe laten al zien dat het onderzoek een sprong vooruit is, vindt Van Alebeek. 'Je ziet dat het mogelijk is een aantal plagen naar beneden te krijgen of de aantasting een hele poos uitstellen. Zeker bij luizen werkt dat goed. Die vertonen in het voorjaar een exponentiële groei. Als de eerste luisjes direct worden opgevreten heb je al een flinke winst.'

Klaar is het onderzoek nog niet. De gewasrotatie van zes jaar is pas halverwege. De onderzoekers willen nog analyseren hoeveel natuur minimaal nodig is op een bedrijf en wat de bedrijfseconomische gevolgen zijn van veel natuur op het bedrijf. Van Alebeek: 'Niemand zal alleen voor het voorkómen van plagen natuur op zijn bedrijf leggen. Maar als een ondernemer er toch al toe neigt, is dit weer een extra reden. In ieder geval levert het onderzoek belangrijke bouwstenen voor nieuwe teeltsystemen, waarin de preventie van plagen een grote rol zal gaan spelen, zoals bij het project De smaak van morgen (pag. 3 en 4).'